

Izšla vsak dan razen sobot, nedelj in praznikov.
Issued daily except Saturdays, Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravljalni prostori:
2657 South Lawndale Ave.

Office of Publication:
2657 South Lawndale Ave.
Telephone, Rockwell 4904

ETO—YEAR XXXI.

Cena lista je \$6.00

Entered as second-class matter January 14, 1933, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

CHICAGO, ILL., PONDELJEK, 6. MARCA (MARCH 6), 1939

Subscription \$6.00 Yearly

STEV.—NUMBER 45

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1938.

Španski republikanci se pripravljajo na nov odpor

Francija zaprla svoja pristanišča izvozu potrebščin v lojalistično Španijo, da pospeši konec civilne vojne. Zunanji minister Bonnet priznal, da Francija in Anglija pomagata generalu Francu. Italijanske čete ostanejo v Španiji. Maršal Petain imenovan za francoskega poslanika v Burgosu

London, 4. marca. — Španski lojalisti bodo še nadalje branili Madrid in četrtino ozemlja dežel, ki je še pod njihovo kontrolo. Sprav sta Francija in Anglija priznali Francov režim v pričakovanju, da se bodo lojalisti malce podali. Vse kaže, da sta lojalisti v Parizu zmotila v svojih računih.

Dolores Ibarruri, komunistka podpredsednica španskega parlamenta, ki je znana pod imenom "La Pasionara", je večkrat izjavila v Madridu, da bodo lojalisti zmagali v vojni.

General Franco je poslal telegram novemu papežu Piju XII., kateremu izraža papežu globoko udanost v imenu španskih lojalstikov, "ki se borijo proti sovražnikom katoliške cerkve".

Pariz, 4. marca. — Francija je zaprla svoja pristanišča izvozu žit in drugih potrebščin v lojalistično Španijo, da jo tako pripravi na kapitulacijo in pospeši konec civilne vojne. Francosko sodišče v Marseillesu je pooblastilo reprezentante generala Francu, naj zasežejo vse blago, namenjeno lojalistom, v tem pripravi, ki je doslej tvorilo glavno prometno zvezo z ozemljem, ki je pod kontrolo španske vojske. Fašisti lahko zasežejo tudi španske parnike, ki se nahajajo v francoskih lukah.

Francoski zunanji minister Bonnet je naznanil, da Francija in Anglija pomagata Francu, da čimprej porazi Francovo vojsko. Mussolinijeva vlada se doslej še ni odzvala povzročeni, naj potegne svoje čete iz Španije. Legionarji bodo ostali tam, čeprav je Franco izjavil, da jih več ne potrebuje.

Maršal Henri Petain je bil imenovan za francoskega poslanika v Burgosu. On je bil Francovo vojaški učitelj v francoski vojski in je znan kot prijatelj voditelja španskih fašistov. Z imenovanjem maršala za poslanika je francoska vlada demonstirala, da bo nadaljevala kampanjo, katere cilj je izločitev italijanskega in nemškega vpliva v fašistični Španiji.

Avila, Španija, 4. marca. — Obročila iz fašističnih virov javljajo poostreitev konflikta med lojalističnimi voditelji. Trije nemarični častniki so bili ustreljeni zaradi nepokorščine. Neka vest pravi, da anarhistična plenijo in požigajo poslopja Guadalajari in Murciju.

Družba odslovila sedeže stavarke

Edgewater, N. J., 4. marca. — Daniel Midland Co. je odpustila 50 delavcev, ki so okklicali sedež stavarke v njihovi tovarni. Sledila je zgradba J. E. Mergott Co. v Newarku, ki je tudi odslovila 40 sedežnih stavarjev. Odpustitev razira na odloku federalnega vrhovnega sodišča, ki je razglasilo sedeže stavke za nezakonite.

Nova mobilizacija rezervistov v Italiji

Rim, 4. marca. — Italija je poklicala nadaljnje rezerviste iz leta 1914 pod orožje. Možje, ki so bili v vojski leta 1914, so bili zdaj v tem letu, ki niso bili pripravljeni, se bodo morali podvrežiti zdravniški preiskavi. Z vpokličenjem rezervistov se bo armada povečala za 250.000 mož.

Martinova frakcija odprla konvencijo

Napad na voditelje CIO in komuniste

Detroit, Mich., 5. marca. — Homer Martin je včeraj otvoril konvencijo svoje frakcije avtne unije z napadom na voditelje Kongresa industrijskih organizacij in komuniste. V svojem govoru je ponovil trditve, da njegova frakcija reprezentira večino članov avtne unije, čez 200.000 članov, toda to trditev pobija voditelj nasprotne frakcije. Ti pravijo, da je samo 62 krajevnih unij, ki imajo okrog 31.503 članov, poslalo delegate na Martinovo konvencijo.

Predsednik Roosevelt je ignoriral konvencijo Martinove frakcije. Stephen Early, Rooseveltov tajnik, je naznanil, da je predsednik preveč zaposlen in valed tega ne more pozdraviti konvencije in odgovoriti na Martinov telegram, v katerem je slednji čestital Rooseveltu in pohvalil njegov apel na voditelje ADF in CIO, naj kontajo konflikt.

Martin je v svojem govoru udaril po Johnu L. Lewisu in komunistih, njegovih zaveznikih. Lewisa je obdolžil, da hoče biti diktator in izjavil, "da mi ne moremo biti istočasno za demokracijo in komunizem."

Hitlerjev minister odpotoval v Italijo

Nacijska navodila nemški mladini

Berlin, 4. marca. — Maršal Wilhelm Goering, letalski minister in Hitlerjeva desna roka, je včeraj odpotoval v Italijo, kjer se bo mudil več tednov. Nameni njegovega obiska niso bili objavljeni, pojasnjeno pa je bilo, da bo konferiral z Mussolinijem in drugimi vodilnimi fašisti.

Dr. Hjalmar Schacht, bivši predsednik nemške državne banke, bo kmalu odpotoval v Bukarešto, kjer bo skušal skleniti kupčijo z rumunsko vlado glede dobavljanja olja, ki ga Nemčija potrebuje.

Berlin, 4. marca. — Baldur von Schirach, načelnik nacijskih mladinskih organizacij, je včeraj pozval nemško mladino, naj se odpravi kajenje in pitje alkoholnih pijač. Posnema naj "Führerja", ki ne kadil in ne pije opojnih pijač.

Mladinski kongres, ki se prične v Frankfurtu, bo med drugim razpravljal o abstinenci in javnem zdravju.

Sodišče kaznovalo bivšega poslanika

Hanover, Va., 4. marca. — Dr. William E. Dodd, bivši ameriški poslanik v Berlinu je bil obsojen v plačitev vsote \$250 in stroškov, ker je s svojim avtomobilom pred nekaj tedni povozil nekega zamorskega otroka. Predno je bil imenovan za poslanika je bil Dodd profesor zgodovine na čikaški univerzi.

Bivši federalni sodnik obtožen

Obtožnica mu očita prejemanje podkupnine

New York, 4. marca. — Federalna veleporota je obtožila Martina T. Mantona, bivšega člana federalnega prizivnega sodišča, zarote in prejemanja podkupnine. Poleg Mantona je bil obtožen tudi George M. Spector, broker, ki je posredoval med bivšim sodnikom in strankami, ki so prišle pred njegovo sodišče. Obtožnica med drugim omenja, da je Manton prejel od teh strank podkupnino \$56.000.

Manton je dalje obtožen oviranja justice in sleparjenja vlade. Ako bo na obravnavi spoznan za krivega, bo obsojen v zapor in plačitev denarne kazni. Maksimalna kazen je šest let zopora in plačitev \$30.000.

Manton je resigniral kot član prizivnega sodišča pred štirimi tedni, ko ga je distriktni državni pravdnik Thomas E. Dewey obtožil zlorabe oblasti. On je demokrat in za federalnega sodnika ga je imenoval predsednik Wilson l. 1916.

Gandhi spet v gladovni stavki

Angleške čete zatirajo izgrede

Rajkot, Indija, 4. marca. — Mohandas Gandhi je včeraj začel že peto gladovno stavko, ker je vladar države Rajkot preločil obljubo glede izvedbe socialnih reform. Vodja indijskih nacionalistov je dejal, da bo vztrajal v stavki do smrti. On zahteva, da ljudstvu v tej provinci dobi besedo v vladi, kar pa je governor odklonil.

Novi izgredi so včeraj izbruhnili v Lucknovu med Hinduti in muslimani, v katerih sta bili dve osebi ubiti in šestnajst ranjenih. V mesto so bile poslane angleške čete, da preprečijo nove izgrede. Hinduti in muslimani so se spopadli tudi v Rangoonu, kjer je bilo petnajst ljudi ubitih in veliko število ranjenih.

Anglija pospeši gradnjo letal

London, 4. marca. — Letalski minister Kingsley Wood je vprašal parlament, naj dovoli \$1.103.133.500 za gradnjo bojnih letal v prihodnjem fiskalnem letu. To je \$431.000.000 več kot je Anglija potrošila za gradnjo letal v preteklem letu. Wood je šel z zahtevo pred parlament, ko je nemški letalski minister Goering izjavil, da je nemška letalska sila nepremagljiva.

Zadnje vesti

MADRID. — Včeraj je v Madridu izbruhnil vojaški puč proti Negrinovi lojalistični vladi, ki je bila strmoglavljena. General Segismundo Casado se je postavil na čelo obrambnega sveta in izjavil, da njegovi vojniki bodo prej umrli na bojišču, kakor da bi se podali Frankovim fašistom. Usoda dr. Negrina ni znana, toda domneva se, da je bil aretiran.

BERLIN. — Dr. Jos. Goebbels, nacijski minister propagande, je priznal v svojem govoru v Leipzigu, da Nemčija komaj še zmaguje težko gospodarsko krizo, katero so povzročile "židovske vlade demokratičnih dežel..."

RAJKOT, INDIJA. — Mahatma Gandhi, ki se že tretjič postil na smrt v znak protesta proti krivicam, ki se gode njegovemu ljudstvu, je zelo slab.

DETROIT. — Homer Martin poroča na konvenciji unije avtomobilskih delavcev, da je unija izgubila 170.000 članov zaradi notranjih razprtij.

Kongres sprejel obrambni načrt

Pol milijarde dolarjev za oborožitev

Washington, D. C., 4. marca. — Nižja kongresna zbornica je včeraj odobrila obrambni načrt, da vojni departament v prihodnjem fiskalnem letu potroši \$499.857.936 za ojačanje oborožene sile. Od te vsote bo \$94.737.281 za gradnjo novih bojnih letal.

Drugi zakonski načrt, ki je bil že sprejet v nižji zbornici in določa povečanje oborožene sile v zraku na 6000 letal, je bil predložen senatu v obdobju. Senator Bennett Champ Clark, demokrat iz Missourija, je dejal, da se Ameriki ni treba oboroževati z namenom, da bi nadzirala ves svet in tako pomagala Franciji in Veliki Britaniji v obrambi kolonij. On je tudi udaril po nekaterih članih Rooseveltovega kabineta, ki v svojih govorih napadajo totalitarne države in naglašajo, da je Amerika na strani nekaterih evropskih demokracij. Osmisel je izjave nekaterih pristašev Rooseveltove administracije, v katerih so trdili, da preti Ameriki nevarnost napada s strani fašistične Italije in nacijske Nemčije.

Koalicija demokratičnih in republikanskih senatorjev in kongresnikov se je izrekla proti povečanju javnega dolga. Kritizirala je zakladnega tajnika, ki je dejal, da javni dolg 50 milijard dolarjev ne bi ogražal ameriške finančne strukture.

je Anglija potrošila za gradnjo letal v preteklem letu. Wood je šel z zahtevo pred parlament, ko je nemški letalski minister Goering izjavil, da je nemška letalska sila nepremagljiva.

KONGRESNIKI OŽIGOSALI ROOSEVELTOVO POLITIKO

Očitajo mu, da je naklonjen tujcem

ZAŠČITA AMERIŠKIH INTERESOV

Washington, D. C., 4. marca. — Predsednik Roosevelt—in trije člani njegovega kabineta so bili tarča ostrih napadov v nižji kongresni zbornici, ker izvajajo politiko, ki je bolj v prilog tujim državam in tujcem nego Ameriki in ameriškim državljanom. Eden demokrat in trije republikanci so udarili po Rooseveltu v teku debate o apropraciji \$500.000.000 za nabavo vojaških potrebščin.

Ti kongresniki so poleg Rooseveltovega napadli zakladnega tajnika, delavsko tajnico in poljedelskega tajnika. Zakladnemu tajniku so očitali, da je pozabil na pravice ameriških investicij v Južni Ameriki, kar dokazuje njegovo naznanilo, da bodo latinske države dobile nadaljne kredite, čeprav ne plačujejo obresti in kapitala na privatne posojila, ki so jih dobile v Ameriki.

"Ne morem razumeti, zakaj se vlada ne zanima za interese ameriških državljanov, ki so investirali denar v tujih državah," je rekel Emanuel Celler, demokratski kongresnik iz New Yorka. "Vlada mora prevzeti gotove obveznosti, kadar vidi, da se dela krivica privatnim investitorjem. Kako naj zaupamo državi, ki ne upošteva pravic privatnih investitorjev? Ameriška vlada ne bi smela dajati kreditov državam, ki ne plačujejo obveznosti na svoje dolgeve."

Kongresnik John G. Alexander je obdolžil poljedelskega tajnika kršenja carinskega zakona, ker je dovolil izvoz ameriške pšenice v Anglijo. Angleške pekarnice in tovarne žitnih izdelkov so dobile pšenico po nižji ceni kot ameriška podjetja.

Kongresnika Parnell Thomas in Harold Knutson sta napadala delavsko tajnico in ji očitala, da noče izvajati deportacijskih zakonov proti tujim komunistom. Prvi je dejal, da delavska tajnica sabotira deportacijske zakone v prilog komunistom.

Voditelji stavke sprejeli kazen

Chicago, 4. marca. — Deset voditeljev stavke, katero je okklicala unija CIO v tovarni Chicago Hardware Foundry Co., No. Chicago, je informiralo šerifa Thomasa E. Kennedyja, da se bodo podali prihodnjo sredo in odslužili zaporno kazen. Vsi so bili spoznani za krive kršenja injunkcije, ki jo je izdal sodnik Ralph J. Dady. Robert Wirtz je bil obsojen na tri mesece zopora, ostali pa na 20 do 30 dni.

Domače vesti

Mala pionirka umrla

Chicago. — Adeline Zonta, osemletna članica društva Pionirjev št. 559 SNPJ, je umrla 3. t. m. v bolnišnici. Rojena je bila v Junction Cityju, Wis., in tu zapuščala starše, brata in sestro. Pogreb se vrši danes (ponedeljek) ob desetih predpoldne iz naslova 2424 Seminary Ave.

Milwaške vesti

Milwaukee. — Rojak John Kopušar, ki je bil brez dela in sredstev, se je "sam" zaprl v poboljševalnico, da bo vsaj na gorkem, dokler se ne odpre njegovo delo na jezerskih ladajah. Sprožil je alarm za ogenj in ko so ga prišli v odvedli pred sodnika, mu je ta uslišal prošnjo in ga poslal za dva meseca v zapor, ker je "motil mir." — Matt Kutnar in njegova žena sta se dni slavila srebrno poroko. — V bolnišnici se nahajata Mary Pezdire in A. Pucelj. — V sosednjem Sheboyganu sta zadnje dni umrla Lovrenc Vrhovnik, star 62 let in John Železnik, star 82 let. Druge podrobnosti o njima niso znane.

Minnesotaka vest

Gilbert, Minn. — Pred nekaj dnevi je umrl Viljem Pakj, star 17 let in rojen tu. Zapuščala starše, štiri brate in sestro.

Clevelandske novice

Cleveland. — Te dni je avto do smrti povozil petletno dekletce Mary A. Benko, ko se je igrala na ulici. — Naglo je umrl Andrej Opeka, star 58 let in rojen v Selsku pri Cerknici. V Ameriki je živel 35 let in tu zapuščala brata in v Barbertonu sestro. — V bolnišnici v Painesvillu je umrla Helena Košiček, stara 32 let, ki zapuščala očeta, tri brate in sestro, dočim se druga sestra nahajala v San Franciscu. — Iz stare domovine, iz Župljencev pri Brezicah, se je priselil 27-letni Franc Arnshek.

Nesreča v Calumetu

Calumet, Mich. — Avto je povozil devetletno Heleno Mukavec in ji zlomil nogo. Odvedli so jo v bolnišnico.

Angleška policija lovi teroriste

Nove bombne eksplozije

London, 4. marca. — Londonška policija je obnovila lov na člane irske republikanske armade, ki so skušali pognati v zrak most nad kanalom v Birminghamu. Dve bombi sta eksplodirali v bližini mosta in ena v Londonu. Eksplozija bombe v Londonu se je slišala petnajst milj daleč. Razbila je steno kanala in šipe v oknih v poslopih v bližini.

Detektivi in policaji so vdrli v več hiš in aretirali mnogo Ircev. Policija zdaj išče štiri moške, katere so ljudje videli, ko so nosili zaboj in ga položili pri mostu, kjer se je pripetila bombna eksplozija. Domneva je, da so se Irči maščevali, ker je bil neki mož, pri katerem so našli dinamit, obsojen na sedem let zopora.

Večina delavcev proti sedečim stavkam

New York, 4. marca. — Zavod za javno mnenje (Gallup Poll) poroča, da je dvetretjinska večina ameriških delavcev proti sedečim stavkam. Zavod je izvedel poskusno glasovanje med povprečnim delavstvom v industrijskih mestih že dvakrat. Prvo glasovanje je bilo leta 1937 in takrat se je 67 odstotkov glasovalcev izreklo proti sedečim stavkam, pri najnovšem glasovanju je pa bilo 75 odstotkov proti sedečim stavkam in samo 25 odstotkov v prilog tem stavkam.

LEWIS IN GREEN STA ŠE DALEČ NARAZEN

Mnogi dvomijo v uspeh mirovnih pogajanj

TOBIN PREDLOŽIL RESIGNACIJO

Washington, D. C., 4. marca. — Mirovna pogajanja med Ameriško delavsko federacijo in Kongresom industrijskih organizacij, katera so bila naznanjena po Rooseveltovem apelu zadnji teden, se bodo razbila. To je mnenje mož, ki bodo imeli glavno besedo v pogajanjih.

William Green, predsednik ADF, se je takoj odzval Rooseveltovemu pozivu in imenoval odbor, nakar mu je sledil John L. Lewis, predsednik CIO. V odboru ADF so Matthew Woll, Harry C. Bates in Thomas A. Rickert. Slednji je bil imenovan za člana odbora potem, ko je Daniel J. Tobin resigniral. Izjavil je, da je zapolen z drugim delom. Odbor CIO tvorijo Lewis, Philip Murray in Sidney Hillman. Slednja sta podpredsednika CIO.

Konferenca se bo pričela v torek. Nekateri trdijo, da bo Roosevelt osebno sodeloval v pogajanjih.

Krogi, ki ne verjamejo v uspeh mirovnih pogajanj, citirajo Greenovo izjavo, v kateri je naglasil, da je Ameriška delavska federacija za ohranitev avtonomije in strukture in da o tem ne more biti nobenega kompromisa. To pomeni, da mednarodne unije, ki so dobile čarter od CIO, ne morejo biti sprejete v ADF, če bodo obdržale načela, ki so v konfliktu z načeli federacije. Greenovo stališče je isto kot je bilo v decembru l. 1937, ko se je mirovna konferenca razbila. To je, da se morajo te združiti z obstoječimi unijami ADF.

O Rooseveltovem apelu na oboje v konfliktu zapleteni grupi pravijo, da je bil izdan iz političnih razlogov. Roosevelt se ba je boji, da bo Ameriška delavska federacija podpirala predsedniškega kandidata republikanske stranke pri volitvah l. 1940 in to je vzrok, da je zdaj apeliral za mir v vrstah organiziranega delavstva.

Naciji napadli novega papeža

Sporazuma med Berlinom in Vatikanom ne bo

Berlin, 4. marca. — Upanje, da se bodo odnosi med Hitlerjevo vlado in Vatikanom izboljšali, je šlo po vodi, ko je bilo naznanjeno, da je bil kardinal Eugenio Pacelli izvoljen za papeža. Pacelli je bil državni tajnik prejšnjega papeža. Novi papež si je izbral ime Pij XII.

V Berlinu pravijo, da je novi papež nasprotnik nacijev in fašistov. Obdolžili so ga tudi, da je on spisal enciklike, v katerih je bila nacijska rasna doktrina ožigosana. "Novi papež je eden izmed onih političnih duhovnikov, ki so se postavili na stran marksistov v povojni Nemčiji," pravijo agenciji. "Videli bomo, ali bo novi papež dober pastir ali cerkveni politik."

Klavniška družba podpisala pogodbo

Chicago, 4. marca. — Union Stock Yards & Transit Co. je včeraj podpisala pogodbo z unijo Stock Handlers. Pogodba določa zvišanje meze in skrajšanje delovnega tedna na 40 ur.

Od leve proti desni: Matthew Woll, Daniel J. Tobin in Harry Bates, člani odbora ADF, ki se bodo pogajali z voditelji CIO o likvidaciji konflikta med ADF in CIO.

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASLO IN LASTNINA SLOVENSKEGA NARODA

PODPORNE ZNODNE

Organ of and published by the Slovene National Benefit Society

Haroldina za Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Subscription rates: for the United States (except Chicago)

and Canada \$6.00 per year, Chicago and Cleveland \$1.50 per year,

foreign countries \$9.00 per year.

Članice so: Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Članice so: Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Članice so: Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Članice so: Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Članice so: Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Članice so: Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Članice so: Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Članice so: Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Članice so: Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Članice so: Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Članice so: Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Članice so: Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Članice so: Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Članice so: Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Članice so: Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Članice so: Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Članice so: Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Članice so: Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Članice so: Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Članice so: Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Članice so: Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Članice so: Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Članice so: Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Članice so: Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Članice so: Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Članice so: Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Članice so: Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Članice so: Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Članice so: Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Članice so: Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Članice so: Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Članice so: Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Članice so: Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Članice so: Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Članice so: Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Članice so: Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Članice so: Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Članice so: Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Članice so: Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Članice so: Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Članice so: Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Članice so: Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Članice so: Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Članice so: Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Članice so: Zdravstveno društvo (Ivan Čiglar) in Kanada

\$6.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago

in Cleveland \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na Los Angeles

\$0.50.

Glasovi iz
naselbin

Rudarske razmere v Lloydellu

Lloydell, Pa. — O pristnih

klobasah in rujnem vinu ne

bom pisal, niti ne o "porkcap-

su", kakor sem čital v nekem li-

stu. O tem se že preveč alihi in

čitateljem, mislim, ne ugaja,

vsaj meni ne. Poročal bom, kaj

delajo kapitalisti s siromašnim

delavcem.

Delaš in garaš pod zemljo in

drugo po mesec dni in več, ko

pa pride plačilni dan, ti s cini-

nim nasmehom povedo, da ni

denarja, da je kompanija bank-

rotna. Tako se je pripetilo nam

tukaj, po številu 600 rudarjem.

Prizadetih je 90 članov našega

društva 60 SNPJ.

Delali smo pri Logan Coal Co.

Plačilni dan bi moral biti na 24.

januarja za delo od 15. do 31.

dec. 1938. Mi smo kar naprej

delali, ker smo mislili, da bo pla-

čar dni pozneje. Toda na 26.

januarja še ni bilo nič. Zvečer

istega dne je bila unijska seja.

Izvoljen je bil odbor, da gre k

superintendentu in ga vpraša,

zakaj je zaslužek zadržan. Su-

perintendent je odboru obljubil,

da bo plača v soboto dne 28. ja-

nuarja, toda ne more več pla-

čati kot 35% od dvatredenskega

zaslužka.

Odbor se je vrnil v dvorano in

sporočil izjavo superintendenta.

Dejal je tudi, naj kar naprej

delamo in da ostalo plačo dobi-

mo drugi teden, na 2. februarja.

Glasovali smo, da delamo

naprej. Naslednji dan smo šli

na delo in delali do 1. februarja

— tri dni. Na 2. februarja je

bila spet unijska seja in odbor

je spet vprašal superintendenta,

kaj misli o naši plači. Odgovoril

je, da bo plačal na 4. februarja

nadljudnih 35%. Naš zaključek

je bil, da hočemo vse, ali pa nič.

Nadalje, da pod takimi pogoji

ne moremo delati, kar vidimo,

da nas kompanija vleče za nos.

Potem nam je bilo povedano,

da je rove Logan Coal Co. kupi-

la Erichon Coal Co. Ta kompa-

nija je poslala pismo komiteju,

naj se udeležijo konference v

Johnstownu dne 15. februarja.

Odbor je to storil in konferen-

ca je bila na Erichon. On je odbo-

ru razložil, da je Logan Coal

Co. dolžna \$700,000 na prvi

vknjižbi in da je od nje kupil

vse rove. Vprašali so ga, kaj mi-

slu o zaostali plači. Odgovoril je,

naj delavci na tisto kar pozabi-

jo in naj se vrnejo na delo. Tu-

di je rekel, da bo znižal plačo

za tako zvano mrtvo delo.

Tako smo prišli do zaključka,

da takih pogojev ne sprejmemo.

Sklenili smo, dokler nam kompa-

nija ne nudi boljših pogojev

za delo in plačo zaostalo plačo za

šest tednov in dva dni, ostane

nas 600 rudarjev v stavki.

In kaj si je gospod Erichon

izmisli? Po

Novice z starega kraja

Primorja

Promet v tržaški luki
Te dni so bili objavljeni podatki o lanskem blagovnem prometu v tržaški luki. Promet je dosegel 5,162,795 stotov. V primerjavi s prometom v l. 1937 se je povečal za dobrih 500 tisoč stotov.

Gleda na priključitev Avstrije
Gleda na priključitev Avstrije in sosedskih krajev k Nemčiji se položaj ni spremenil. No s sporazumom med Italijo in Nemčijo o razdelitvi gospodarstva sfer v Srednji Evropi in drugih prevoznih tarifah, se je spremenil, kakor je bilo v maju letošnje s. 1. januarjem t. Vendar so listi že pred kratkim v daljših člankih ugotovili, da je posebno izvoz železne rude iz Avstrije in nekaterih vrst železa iz sosedskih krajev preko Trsta znatno nazadoval, ker razen Nemčija sama te surovine za svojo industrijo.

Nazadovanje prevoza surovin
Srednje Evrope preko Trsta kaže posebno v tem, da je znatno nazadoval, ker razen Nemčija sama te surovine za svojo industrijo.

Položaj tržaške industrije
Pričetkom februarja se je mu v Trstu predsednik državne industrijske zveze grof Volpi. Na tem sestanku je njegov prednik Cosulich poročal o položaju tržaške industrije, ki naj nadoknadila izgube, ki so dolete Trst na področju mednarodne trgovine in pomorskega prometa.

Predsednik Cosulich je uvodno ugotovil, da je v tržaški porajni pri 1001 industrijskem podjetju zaposlenih 42,140 delavcev. Nad polovico jih je zaposlenih v kovinarski, ladjedelniški, letalski, strojni in livarski industriji. Nad 90% delavcev je zaposlenega pri 428 podjetjih. Na ostalih 573 podjetjih deluje komaj 3989 delavcev.

Ladjedelni je zadel pred kratkim zaradi požara na novi motorni ladji "Stockholm" - večja izguba, ki jih pa ni omajala. Strojna in letalska industrija ima zagotovljen razvoj zaradi velikih naročil. Enako se razvijajo toplotne in livarske podskladne. Tudi kemijska industrija ima zagotovljeno bodočnost.

Začasno je produkcija zastala v lesni industriji. Zaradi zime delo deli pri stavbnih podjetjih. Industriji jute priključuje surovine. Pivovarna se ne teži zavami, ker je morala prenehati izvoz piva v kolonije. Torna papirja se je znašla v težem položaju, ker je bila produkcija cigaretnega papirja monopolarizirana. Sorazmerno normalen položaj v drugih industrijskih področjih. Pričetkom lanskega leta so bile velike težave z dobavo surovin, ki pa so pozneje postopoma izginile.

Grof Volpi se je pohvalno izrazil o Cosulichovem optimizmu, da je dejal, da o bodočnosti Trsta ne more biti dvoma. Oziraje se na Benetke, je dejal, in na njihovo industrijsko cono, ki imajo j splošno predsedoval. Marghera je v 22 letih dosegla visoko stopnjo razvoja. Pašizem je svojimi avtarkičnimi načeli razvil razvoj še pospešil. Trst pa se mora z enako vnemo lotiti dela, da bo dosegel enak uspeh.

DROBIŽ IZ PRIMORJA

Cepovan. — Na cesti iz Cepovana v Spodnji Tribuš je smrtno neznanec. Kakor kaže, je med potjo ponoči na poti v Trst zaradi oslabelosti zgrudil in zadel kraj ceste. Naslednje jutro so ga kmetje našli a k življenju ga ni bilo mogoče več obnoviti. V Spodnji Tribuš so ga v pokopali. Doslej še ni bilo mogoče dognati njegove istovetnosti.

Gorica. — 81 let stari Josip Vihar je tako nesrečno padel, da si je zdrobil levo lopatico. V bolnici so nastopile komplikacije, ki jim je podlegel.

Gorica. — Po 6 mesecev zaporo sta dobila Oskala Vrčon, star 33 let, iz Renč in 29-letni Alojz Krizaj iz Gorice, ker se nista ob pravem času javila na nabor.

Herpetje. — Pred tržaškim sodiščem je bil obsojen čevljar Grlica Franc, star 46 let in njegova žena Magajna Marija na plačilo 14,000 lir in vsak na 6 mesecev zapora. Oba sta namreč falsificirala plačilna potrdila na škodo tržarke Ravbar, ki je dobavila čevljarju za 17,000 lir usnja.

Opatija. — Zaradi influence, ki razsaja po Primorskem, nameravajo zapreti vse šole, da bi preprečili razširjanje te nalezljive bolezni.

Podkraj pri Vipavi. — V starosti 70 let je nedavno umrla daleč na okrog znana Trkmanova "mama", ki so jo zaradi njene dobrotvornosti vsi ljubili in spoštovali.

Reka. — V rudarski vasi Raša se je motorno kolo zaletelo v avtomobil. Na motornem kolesu sta se peljala dva mladenčca iz Pule, od katerih pa je Anton Vuletič, star 24 let bil tako težko ranjen, da je podlegel ranam v tržaški bolnišnici, kamor so ga takoj pripeljali.

Trst. — Zaradi majhnega prometa so ustavili motorni vlak na progi Trst—Divča—Pula, ki prihaja v Pulo ob 12.12. Prav tako so ustavili vožnjo z motornim vlakom Pula—Divča—Trst.

Trst. — Ko je delal na polju v bližini Portorose, je 24-letni Viktor Stanič nevede zadel s krampom na staro granato. K sreči eksplozija ni bila močna in ga je samo ranila na nogi.

Trst. — Pri Barkovljah se je motorno kolo prevrnilo s štirimi osebami. Pri tem si je prebil lobanjo Kumar O., star 40 let. Njegov spremljevalec Schubert Artur, star 50 let pa je malo lažje ranjen.

Trst. — Pri svetilniku se je zgodila težka nesreča z motornim kolesom. Ko sta se na motornem kolesu vračala s Proseka Rupel Andrej in njegov prijatelj Urilli Josip, sta v bližini svetilnika padla s kolesa. Oba sta težko ranjena. Urilli je po nekaj urah podlegel poškodbam.

Trst. — Neznanko, ki so jo pred nekaj dnevi našli v bližini Konkonelu, so sedaj identificirali. Sorodniki so prepoznali v njej Frančiško Novak vd. Urdič, staro 40 let. Oblasti se sedaj niso ugotovile, ali gre za nevarno ali za umor.

Lože pri Vipavi. — Neznanci so iz maščevanja porezali 250 mladit trt in sadno drevje posestniku Antonu Ščeku. Zadeva je prijavljena oblastem, ki pridrno iščejo zločince.

Nov grob. — Na svečeno je v Borštu pri Trstu umrl znani posestnik in gostilničar Ivan Auer v starosti 71 let.

Potres. Dne 5. febr. je nastal kakor po vsem Primorju daleč v južno Dalmacijo, tudi na tržaškem Krasu potres, katerega sunki so se v 24 urah trikrat ponovili. Skupno jih je bilo okrog 15. Vsi so bili komaj občutljivi, tako da se večina prebivalstva v Trstu in po kraških vaseh elementarnega dogodka ni niti zavedala. Na Reki pa je potres v nedeljo ponoči nekoliko vznemiril ljudi. Prava panika je nastala med obiskovalci kinematografov, v katerih so se prav tedaj predstave zaključile.

Posojilnici in hranilnici na Občinah je bila v smislu enotnega zakona iz l. 1937 z dekretom z dne 27. januarja odvzeta pravica do izvrševanja agrarnih kreditnih poslov. S posebnim dekretom so bili imenovani tudi likvidacijski komisar in nadzorstveni svet.

Zagonetna smrt neznanke na Konkonelu je bila končno pojasnjena. Preiskava je dognala povsem nove okoliščine in momente, ki so popolnoma v nasprotju s prvotnimi domnevanji. V pondeljek 30. januarja se je 40-letna Franja Uršičeva iz Kostanjevice, ki je bila nekaj časa zaposlena v tržaški ladjedelnici in ki je živela v bednih razmerah ter bolehal za tuberkulozo, na lepem odpravila na Opčine in od tam proti Konkonelu. Kakor poročajo listi, je na tej poti omajala. V noči od ponedeljka na torek je boleznijo v oslabiljenost podlegla. Zapustila je 2 otroka, ki ju je vzela v oskrbo njena svačinja.

Požar v tržaški luki. — Dne 6. febr. je nastala na tovarni ladji "Aquila", družbe Tripkovič, na katero so baš natovorili 20 ton bencina iz tržaške rafinerije mineralnih olj, strašna eksplozija, po kateri se je vsa ladja vnela. S težavo so jo odvlekli na odprto morje, ker je nastala nevarnost, da se vname bencin tudi na drugih ladjah tik ob njej. Na ladji so bili tedaj štirje mornarji. Dobili so nevarne opekline, vendar so jih rešili. Ladja je popolnoma zgorela in se nazadnje potopila. Škoda še ni bila ocenjena.

Pred goriškim sodiščem se je vršil proces proti 39 letnemu Rudolfu Brezgarju iz Gorice, ki se je lani brez potnega lista odpravil preko meje, da bi v tujini našel delo in zaslužek. Prepotoval je več držav in se nazadnje znašel v obupnem položaju v Atenah. Krenil je še v Solun, kjer pa se je javil na italijanskem konzulatu, ki ga je poslal nazaj v Italijo. Komaj pa se je pripeljal v Benetke, je bil aretiran. Sedaj je bil obsojen na mesec dni zapora in 2000 lir denarne kazni.

Dečje zavetišče družbe "Italia Redenta" v Klani so morali pred dobrim tednom na zahtevo zdravnikov zapreti, ker je učiteljica nedavno obolela. Zavetišče je bilo zaprto 8 dni. Kakor poročajo, sedaj reška "Vedetta d'Italia", je bilo znova odprto in ga spet obiskuje vseh 80 otrok. Dobili so novo učiteljico.

Prefekti pri Mussoliniju. — V četrtletje je italijanski ministri predsednik sprejel goriškega, tržaškega, puljskega, reškega in še nekatere druge prefekte obmejnih pokrajin. Kakor zatrjujejo listi, so govorili v prvi vrsti o novih javnih delih v obmejnih pokrajinah.

V Dekanih se je pripetila 9. febr. huda nesreča. Za vasjo ob robu gozda je 69 letni Ivan Sodnik pokadil pipo tobaka, ko je opazil, da se je od žveplenke, ki jo je že gorečo malo prej odvrget, vnelo listje in da se ogenj širi proti gozdu. Naglo je hotel majhni plamen pogasiti, a po nekem čudnem naključju se mu je vnela obleka in kmalu je bil Sodnik ves v plamenih. Sam si ni mogel pomagati in zamen je tudi klical ljudi na pomoč. Nesrečnež je nazadnje podlegel strašnim opeklinam. Sele proti večeru so našli njegovo truplo. Vest o njegovi nesrečni smrti je napravila v Dekanih in po vsej okolici najgloblji vtis.

Smrten padec z okna. — V Trstu se je smrtno ponesrečil 72 letni Mihael Kaliz. Starec je zgodaj vstal in stopil k oknu, da bi užil malo svežega zraka. Pri tem pa se je nagnil predaleč ven in

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje s 2. strani.)

druge je že več višjih šol (kolegijev) poslalo učence, ki so študirali po več dni zadrugo gibanje na lico mesta.

Pred tremi leti je zadruga ustanovila tudi kreditno unijo ali hranilnico in posojilnico. Ta posluje separatno, toda član kreditne unije je lahko le tisti, ki je obenem tudi član zadruge. Vse to veliko delo je bilo zgrajeno v teku 30 let, seveda z mnogimi žrtvami ljudi, ki so šli odločno preko vseh zaprek za svojim ciljem.

Dillonvalsko zadrugo pride vsako leto pogledati in proučevati mnogo izvedencev, pisateljev in učiteljev, ki študirajo zadrugo poslovanje. Ta zadruga in njen upravnik sta že čestokrat dobila priznanje od različnih voditeljev in tudi v raznih naprednih publikacijah in listih.

Zadruga posluje demokratično, kar pa večkrat privede do nesporazuma med člani, ki menda nočejo ali ne morejo razumeti demokratičnih principov. Uslužbenec uposljuje na izpraznjena ali nova mesta s tajnimi volitvami. Prošnja mora biti predložena gl. odboru, ako gre za mesto v gl. stanu, in pri podružnicah, ako je treba koga nastavit pri teh. Prošnjo lahko vloži vsakdo, ki se čuti zmoglega za razpisano mesto. Seveda mora biti član zadruge, ali pa sivi ali hčer članov. Na prvi članski seji se potem glasuje o aplikacijah in kdor dobi večino, dobi službo.

To pa včasih napravi nezadovoljnost in posebno sedaj, ko je radi slabih razmer mnogo prošenj. Ampak tega bi ne smelo biti. Saj imamo vendar zato volitve, da večina odloči. Pri naši podružnici je polovica članov, ki imajo brezposelne hčere in sinove, ki bi radi dobili službo.

Koliko stanovanjskih hiš v Ameriki ni primernih, da bi ljudje v njih stanovali? Kolk jih bilo treba popraviti? Kolk jih ima privatna stranska s tekočo vodo? Kopalnice ali prhe? Peči? Električno? Na vas ta vprašanja se ni moglo odgovoriti do nedavna, ko je WPA izdala poročilo preiskave o stanovanjskih razmerah, izvedene v več ko 200 mestih Združenih držav.

To preiskavo so v zadnjih štirih letih vedeli delavci iz reliefnih sešnamov. Obiskali in ogledali so si približno 8,000,000 domov, kar je skoraj polovica vseh mestnih stanovanj v Združenih državah. Zabeležili so značaj, starost, stanje in vrednost vsake obiskane hiše in ugotovili so, da je stanovalcev lastnik ali najemnik in zabeležili so obseg hipoteke ali najemnine.

O vseh teh podatkih se razpravlja v knjizici "Urban Housing: A Summary of Real Property Inventories Conducted as Works Project, 1934-1936." To poročilo vsebuje najbolj obširno in podrobno količino informacij, ki so bile kdaj nabrane o hišah, kjer stanujejo ljudje v Združenih državah.

Izmed vsakih 100 obiskanih jih je 60 stanovalo v stanovanjih, ki so bila v nujni potrebi popravil ali popravkov in radi tega niso bila "v dobrem stanju". Našlo se je, da šeststajni izmed vsakih 100 hiš je bilo povsem "neprimernih za rabo", to je, da potrebujejo še večje popravke ali pa so bile neopopravljive. Petnajst izmed vsakih sto hiš je imelo stranišča ob vežah ali izven hiše. Dvajset hiš izmed vsakih sto ni imelo centralne kurjave.

Razmere niso iste v vseh delih dežele. Stanovanja starega Juga so ona, ki so največ brez vsake vrste modernih instalacij. Te razmere so boljše na jugozapadu, še boljše na severozapadu in najboljše v vseh severovzhodnih državah.

V vsej deželi kot celoti je študija našla:

V 17 odstotkih obiskanih hiš pride več kot ena oseba na vsako sobo.

V eni izmed vsakih dvajset stanovanj sta stanovali dve družini v stanovanju, namenjenem za eno samo družino,

seje vsaki četrty četrtek v mesecu v naši dvorani, drugih šest mesecev pa v Češki dvorani. Direktorke seje bodo vsaki četrty pondeljek zvečer v zadrugnih prostorih. Nastavljena je bila tudi nova moč v trgovini, ki bo delala par dni na teden.

V odbor so bili izvoljeni sledeči: Predsednik Joseph Snoy (četrto leto) podpredsednik Frank Ledvinka ml., tajnik-blagajnik Ed Kren; direktorji so Frank Mazok, Frank Matko in John Reiner. V imenu odbora in vse zadruge vabim slovenske moše in žene na pristop k zadrugi. Seveda tudi pri nas ni brez napak, s katerimi pa pridite pred sejo, da jih odpravimo ali popravimo. Držimo se gesla in podpirajmo sebe, ne pa onih, ki nas dnevno izkoriščajo. Naprej za zadrugo gibanje!

Joseph Snoy, 13.

Poročilo WPA ugotavlja—

da je le 40% hiš v ameriških mestih v dobrem stanju

Ze izza mnogih let je ta dežela znana, da ima najvišji življenjski standard na svetu — s privatnimi kopalnicami, mehaniziranimi kuhinjami in v električno opremljenimi ter centralno zakurjenimi stanovanji. Ni pa toliko znano, da celo tukaj v mnogih mestih imamo dolge vrste zastarelih hiš, takozvanih "cold water flats", kjer mnogostevilne družine živijo v prenatrpanih stanovanjih in dostikrat tudi oddajajo nekaj prostora v najem, tako da je stanovanje še bolj natrpano. Tu pa tam živi v istem stanovanju še druga družina, pa vsaka izmed njih čaka na boljše čase, ko se bo mogla preseliti v svoje lastno stanovanje. V teh zastarelih stanovanjskih hišah najdemo stranišča v spodnjem nadstropju ali ob vežah in v njih ni centralne kurjave niti elektrike.

Koliko stanovanjskih hiš v Ameriki ni primernih, da bi ljudje v njih stanovali? Kolk jih bilo treba popraviti? Kolk jih ima privatna stranska s tekočo vodo? Kopalnice ali prhe? Peči? Električno? Na vas ta vprašanja se ni moglo odgovoriti do nedavna, ko je WPA izdala poročilo preiskave o stanovanjskih razmerah, izvedene v več ko 200 mestih Združenih držav.

To preiskavo so v zadnjih štirih letih vedeli delavci iz reliefnih sešnamov. Obiskali in ogledali so si približno 8,000,000 domov, kar je skoraj polovica vseh mestnih stanovanj v Združenih državah. Zabeležili so značaj, starost, stanje in vrednost vsake obiskane hiše in ugotovili so, da je stanovalcev lastnik ali najemnik in zabeležili so obseg hipoteke ali najemnine.

O vseh teh podatkih se razpravlja v knjizici "Urban Housing: A Summary of Real Property Inventories Conducted as Works Project, 1934-1936." To poročilo vsebuje najbolj obširno in podrobno količino informacij, ki so bile kdaj nabrane o hišah, kjer stanujejo ljudje v Združenih državah.

Izmed vsakih 100 obiskanih jih je 60 stanovalo v stanovanjih, ki so bila v nujni potrebi popravil ali popravkov in radi tega niso bila "v dobrem stanju". Našlo se je, da šeststajni izmed vsakih 100 hiš je bilo povsem "neprimernih za rabo", to je, da potrebujejo še večje popravke ali pa so bile neopopravljive. Petnajst izmed vsakih sto hiš je imelo stranišča ob vežah ali izven hiše. Dvajset hiš izmed vsakih sto ni imelo centralne kurjave.

Razmere niso iste v vseh delih dežele. Stanovanja starega Juga so ona, ki so največ brez vsake vrste modernih instalacij. Te razmere so boljše na jugozapadu, še boljše na severozapadu in najboljše v vseh severovzhodnih državah.

V vsej deželi kot celoti je študija našla:

V 17 odstotkih obiskanih hiš pride več kot ena oseba na vsako sobo.

V eni izmed vsakih dvajset stanovanj sta stanovali dve družini v stanovanju, namenjenem za eno samo družino,

Dorothy Thompson, ameriška pisateljica, ki so jo naciji izgnali iz Madison Square Gardna v New Yorku, kjer se je vrnil njih shod, ko se je norčevala iz govora nekega nacistkega voditelja. Na desni je Heywood Brown, predsednik Ameriškega časnikarskega gilda.

Skoraj v dveh izmed vsakih petih hiš je stanoval sam lastnik.

Večina enodružinskih hiš, v katerih je sam lastnik stanoval, je bila vredna manj ko \$5,000 in po ena izmed vsakih petih je bila vredna manj ko \$2,000.

V mestu New Yorku je povprečna mesečna najemna znašala med \$30 in \$40. Povprečna najemna za vso deželo je bila \$25. V jugovzhodnih državah pa 70 odstotkov izmed vseh najemnin je bilo pod \$20.

Več ko polovica vseh obiskanih hiš je bila zgrajenih pred letom 1915 in četrtina pred l. 1895. Razun v mestu New Yorku je bil les navadno gradivo.

To poročilo WPA o mestnih stanovanjih je vzbudilo velik del zanimanja v krogih javnih zastopnikov, stanovanjskih oblasti vseh ljudi, ki se zanimajo za primeren stanovanjski program za Ameriko.—WPA.

Kruva bitka pred jeklarsko tovarno

Sest delavcev in dva policaja ranjena

Clairton, Pa., 4. marca. — Dva policaja in šest delavcev je bilo ranjenih v bitki med policijo, piketirani unije CIO in neunionisti pred tovarno Carnegie Illinois Steel Co.

Policijo je poslal pred tovarno župan John J. Mullen, ki je sam član unije CIO, v navodili naj razprši pikete, ki so oblegali jeklarno in zahtevali unijske prispevke od delavcev. Bitka se je pričela, ko so avtomobili, na katerih so se vozili neunionisti, zavozili med pikete. Trije avtomobili so bili deloma razbiti. Šest ranjenih delavcev je dobilo prvo pomoč v kompanijski bolnišnici. Policijski načelnik Conrad Matz je bil tudi ranjen.

Ponarejevalci potnih listov obtoženi

New York, 4. marca. — Bizar na storija o osebah, ki so pod izmišljenimi imeni dobivale potne liste, je bila zaključena včeraj, ko so federalne avtoritete obtožile devet oseb ponarejevanja potnih listov. Med obtoženci sta Adolph Rubens, ki je paradiriral pod imenom Donald L. Robinson, in njegova žena Ruth Marie Rubens, ki sta pred dvema letoma odpotovala v Rusijo s ponarejenim potnim listom. Oba sta bila aretirana v Moskvi na obtožbo špionaže. Ali sta še živa, ni znano. Dalje so imenovani v obtožnici Aaron Scharf, bivši egiptski konzul v New Yorku, Osip Garber, fotograf, in Edward Blatt, odvetnik v New Yorku; ki se je skrivaj tudi pod drugimi imeni. Obtožnica jim očita, da so vodili sleparske aktivnosti v New Yorku, Chicagu, Kanadi, Švici, Jugoslaviji, Avstriji, Nemčiji, Češkoslovaški, Rusiji in na Švedskem. V New Yorku so od zdravstvenega departamenta dobili imena umrlih oseb in jih rabili pri iskanju potnih listov in viz.

Odslovitve nedržavljanov od reliefnih del

Chicago, 4. marca. — WPA je včeraj odslovila 2000 nedržavljanov od reliefnih del. Harold K. Seltzer, načelnik WPA v Chicagu, je naznanil, da bo nadaljnjih 500 nedržavljanov odslovljenih prihodnji teden.

Komunistične intrige razgaljene

'Cistka' v organizaciji brezposelnih

Chicago, 4. marca. — Razkol v Illinoiski delavski zvezi, organizaciji reliefnih in brezposelnih delavcev, ki so ga komunisti izvajali pred nekaj tedni, je popoln po izjavi, ki jo je objavil glavni urad te organizacije. Odbor zveze se je na to pripravil na svoji zadnji seji in zdaj je naznanil, da je Illinoiska delavska zveza postala neodvisna, nestrankarska in splošna organizacija reliefnih in brezposelnih delavcev.

David Lasser, predsednik narodne organizacije, je v pismu Franku W. McCullochu, tajniku Illinoiske organizacije, in Simonu Trojarju, članu izvršitvenega odbora, naznanil, da več ne priznava večine članov izvršitvenega odbora. Funkcije tega odbora bo prevzel drugi, ki je bil imenovan zadnji teden v Chicagu na tajni seji, ki so jo kontrolirali komunisti. Ta odbor je pod direktnim nadzorom Herberta Benjamina, tajnika narodne organizacije, ki ima svoj glavni stran v New Yorku.

"Naš odbor ne bo trpel manipulacij," je rečeno v izjavi, ki jo je objavil urad Illinoiske delavske zveze. "Ker glavni stan vztraja pri svoji zahtevi in hoče potisniti večino podružnic iz narodne organizacije, bomo mi ali naprej s svojim delom in ignorirali ukaze. Illinoiska delavska zveza bo držala svoja vrata odprta vsem, ki se hočejo boriti proti odslovlitvam reliefnih delavcev in znižanju mezd. Bojevala se bo še nadalje za pomoč brezposelnim in proti dominaciji katerekoli politične grupe."

William Hackleman, predsednik Illinoiske delavske zveze, je naznanil, da bodo krajevne postojanke razen nekaj izjem ostale v državni organizaciji in da so se izrekle proti uradnikom narodne organizacije, ki hočejo ustanoviti dualno organizacijo.

Japonske čete obnovile ofenzivo

Srdite bitke na dveh frontah

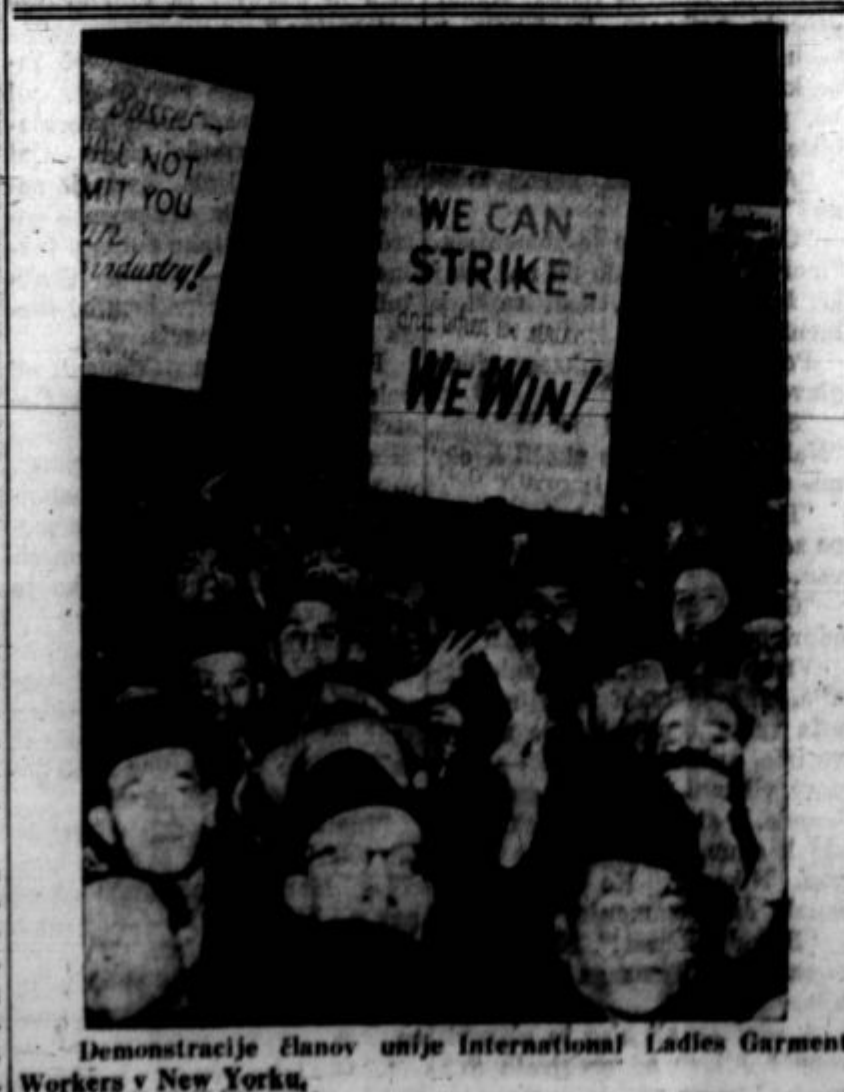
Sanghaj, 4. marca. — Dve japonski armadi, opremljeni s tanki in bombnimi letali, sta obnovili vojne operacije na dveh frontah. Vroče bitke so v teku v provinci Hupeh, ob reki Jangtse zapadno od Hankova, in v provinci Kiangsi, kjer je koncentrirana kitajska armada 100,000 mož.

Čili japonske ofenzive je okupacija ozemlja med reko Jangtse in lunghajsko železnico ter Hailouva, edinega pristanišnega mesta severno od Sanghaja, ki je še pod kitajsko kontrolo. Japonske čete tudi naskakujejo kitajske pozicije pri Sajangu, strateškem mestu, ki leži sto milj zapadno od Hankova.

Naročite Mladinski list, najboljši mesečnik za slovensko mladino!

PRODAM

dvenadstropno, dvestanovanjsko hišo v prvem nadstropju je centralna kurjava—pritličje, blizu 26. ceste na Springfield ave. Cena je \$5100. A. Jordan, 2622 S. Harding ave. Tel. Lawn, 7192, Chicago, Ill. —(Adv.)

Demonstracije članov unije International Ladies Garment Workers v New Yorku.

"Hvala. — Ti, rajši bom ostala pri tebi. Polasala bom koga domov in sporočila, da sva se srečala s Heggenom. Saj je gotovo v mestu. A preden odide zadnja električna, moram domov — žalibože."

"Jaz pojdem namestu tebe." Spustil jo je, da je zdrsnila na divan. "Kar lepo leži in se odpohaj. Oh, dete moje!"

Ko je odšel, si je odpela čevlje in jih odrinila od sebe. Napravila je še en požirek vina. Nato je čisto zlezla na divan, se zarila z glavo globoko v blazine in potegnila odejo čez se.

Saj ga je vendar ljubila. Hotela je biti pri njem. Če je smela tako sedeti in se zviti v klobčič ter se odpohiti v njegovih rokah, potem ji je bilo dobro. Saj je bil edini človek na svetu, ki jo je jemal v naročje in jo ogreval, jo varoval in imenoval svojo malo. Da, bil je edini človek, ki ji je resnično stal blizu. Zato je postala njegova.

Samo, da jo je privil k sebi in jo ščitil, tako, da ni ničesar videla, marveč je čutila, da jo drži v objemu in jo greje. Potem ji je bilo dobro. Oh ne, ni ga smela izgubiti. In zato je morala dati tisto malo, kar je imela, ako je dobivala od njega, česar ni mogla pogrešati.

Smel jo je poljubljati in početi z njo, kar se mu je zljubilo. Samo, da ni govoril. Kajti potem sta se tako močno oddaljila drug od drugega. Govoril je o ljubezni, njena ljubezen pa ni bila taka, kot je mislil on. In tega z besedami ni mogla razložiti. Samo oklepala se ga je — in to ni bila milost, ni bil knežji dar. To je bila samo majhna, revna, beraška ljubezen, za katero se ne bi smel zahvaljevati, temveč jo moral samo imeti rad in ničesar govoriti.

Ko se je spet vrnil, je ona ležala in ga gledala s široko odprtimi očmi. Pod njegovim tihim, sploščnim ljubimkanjem pa jih je spet zatislila in se tiho nasmehnila. Nato je ovila roke okrog njega in se prižela k njemu. Šibki vijolični parfum, ki ga je imel na sebi, je dišal tako blago in sveže. In tiho je pokimala, ko jo je vprašuje dvignil. Hotel je nekaj reči, ona pa mu je položila roko na usta in ga nato poljubila, da ni mogel govoriti, ko je jo previdno odnesel v sobo poleg pisarne.

Gert jo je spremil do cestne železnice. Za hip je obstala zunaj na ploščadi in gledala za njim, kako je doli na cesti izginil v sinji majski noči. Nato je sedla noter.

Gram je okrog božiča zapustil svojo ženo. Stanoval je zdaj sam na Stenerjevi cesti in imel razen pisarne še eno sobo. Jenny je vedela, da se namerava dati ločiti, ko bo minilo nekaj časa in bo Rebeka Gramova uvidela, da se ne bo vrnil. To je bila pač njegova stvar, da je ravnal tako — prekiniti kar na mah, ni imel moči.

Kaj je prav za prav nadalje pričakoval od bodočnosti, si ni upal predstavljati. Ali je morda mislil, da se bo poročila z njim?

Jenny si ni mogla tajiti, da se niti za sekundo ni nameravala za vedno navezati nanj. In zato je gledala na njega s tako neko bridko, prepuščeno ponižanostjo, kot sramoto, kadar ni mislila nanj in ni bila pri njem ter se ni mogla skrivati v njegovo ljubezen. Varala ga je — ves ta čas ga je varala.

"Ravno to, Jenny, da si me tako vzljubila, je tisto, kar imenujem jaz nepojmljivo milost."

Pa kaj je mogla za to, če gleda on na to s takimi očmi?

Da, ne bi je bil mogel napraviti za svojo ljubimko, če ona sama ne bi hotela — če mu ne bi bila dala čutila, da hoče. Ali, o bog! Saj je čutila, kako je hrepenel po tem — mučilo jo je, ko je videla, kadarkoli sta bila skupaj, kako silno jo je požel in kako se je boril, da bi skril, kar je bil preponosen, da bi pokazal. Da, videla je, da je ponosen — preponosen, da bi prošil tam, kjer je nekdo ponudil le svojo pomoč, preponosen nemara tudi, da bi se hotel izpostavljati, da bi ga odklonila. In ker je vedela, da ne more zavrniti njegove ljubezni, ne izgubiti edinega človeka, ki jo je ljubil — je li potem mogla ravnati drugače, kakor da mu je ponudila, kar je imela in s tem poplačala njegovo ljubezen, ki je ni mogla pogrešati — če je hotela ostati poštena?

Tedaj pa se je temu pridružilo še to, da je morala uporabljati besede, ki so bile veliko močnejše in bolj žarke nego tisto, kar je čutila. On pa ji je verjel in jo prijel za besedo. Zgodilo se je zopet in zopet. Kadar je pri-

šla k njemu vsa nevesela in malodušna, utrujena od večnega razglabljanja, kako se bo to končalo, in je videla, da on to čuti — tedaj pa mu je spet jela govoriti tople besede in hliniti nekaj veliko močnejšega, nego je res čutila. In on ji je verjel.

On ni vedel o nikakršni drugi ljubezni, kakor tisti, katere bistvo je sreča. Vsa nesreča v ljubezni je prihajala zanj od zunaj, od zvratne usode ali pa od okrutne pravičnosti, ki kaznuje vsako krivico. Vedela je, česa se je bal — da bi utegnila njena ljubezen nekoga dne umreti, ko bi uvidela, da je prestar, da bi ji bil ljubimec. Nikdar in nikoli pa ni mogel slutiti, da je bila njena ljubezen bolna rojena, s smrtnimi kalni v sebi.

Pojasnjavati mu to, ne bi imelo haska. Gert tega ne bi razumel: Da si je poiskala zavetja v njegovih rokah, ker je bil edini, ki ga ji je ponudil. Saj je bila tako neznanoska sama. Ko ji je ponudil ljubezen in toploto, ju ni mogla pahniti od sebe.

Dasi bi bila morala vedeti, da je ne sme sprejeti — te ljubezni ona ni bila vredna. Ne, on ni bil star. Strast dvajsetletnega mladeniča, otroška vera in pobožno oboževanje, zrelega moža toplota in dobrot, vsa ljubezen, ki jo je moglo objeti življenje, je zdaj na meji starosti še enkrat vzplamenela v njem. Te ljubezni bi morala biti deležna ženska, ki bi mogla vračati njegova čuvstva z enakimi čutili — ki bi mogla preživeti z njim v teh kratkih letih, ki so še ostala, vse tisto življenje, po katerem je hrepenel, o katerem je sanjal in se ga nadejal — preživeti z njim tako, da bi bila ona vezana nanj s tisoč srečnimi spomini, ko bi prišla starost — v verni ljubezni kot njegove mladosti in njegovih moških let družica vztrajajo pri njem in starajo se z njim.

Ona pa — Če bi tudi hotela poskusiti, da bi ostala — kaj mu je mogla nuditi, tudi če bi hotela? Nikdar in nikoli mu ne more dati ničesar — samo jemala je. Nič mu ne bi koristilo, tudi če bi ostala, saj bi ne mogla zbuditi v njem vere, da se je s to njegovo prvo ljubeznijo za vedno potešilo njeno hrepenenje po življenju.

Rekel bi ji, naj gre. Ljubila je in dajala, zdaj pa ne ljubi več in bodi spet prosta. Tako bi on gledal na to; nikdar pa ne bi razumel, da je nji hudo zato, ker mu ničesar, ničesar ne more dati.

Ah, mučil jo je, kadar ji je govoril o njenih darovih. Res, bila je še dekle, ko je postala njegova. On je poudarjal to — ko da mu je neko merilo za to, kako neizmerno globoka in silna je bila njena ljubezen. Saj mu je vendar darovala čistost svoje mladosti.

Nedotaknjenost njenih devetindvajsetih let. O da, čuvala jo je kakor belo poročno obleko in se je ni dotaknila in je ni oskrnila. V hrepenenju in strahu, da je nikoli ne bo nosila, v obupu nad svojo ledeno osamelostjo, nad svojo nezmožnostjo ljubiti, se je oklepala, jo mečkala ter jo skrunila v svojih mislih. Mar ni bila čistost tista, ki je živila življenje ljubezni, nego ta, ki je samo razglabljala, prežala in hlepela, dokler ji niso vse moči ohromele od tega kopnenja?

In ko je potem postala njegova — kako malo vtisa je napravilo to nanjo. Ne da bi bila docela hladna. Sem pa tja jo je njegova ljubezen potegnila s seboj. Toda delala se je ognjevit, pa je bila samo mlačna. Če ni bila pri njem, je komaj mislila na to, hlinila mu zlagano hrepenenje, da bi ga razveselila. Da, hlinila se je in hlinila proti njegovi pošteni strasti.

Pa vendar — bil je čas, ko se ni samo hlinila, ali pa je lagala tudi sami sebi, če je lagala Gertu. Čutila je v sebi vihar — to je bilo pač sočutje z njim in z njegovo usodo ter upor proti lastni, čemu se oba, vsak na svoj način, trgata od poželjenja po nečem nemogočem; temu pa se je družil še neznanjski strah, kam vodi vse to, v kar se je vrgla. Tedaj je vriskala, da ga ljubi. Saj se je morala vreči v objem tega moža, pa če je bilo to še tako gorostasno.

Tisti večer je sedela v cestni železnici ter čutila, zroč na zaspane, miroljubne meščane, neko zmagovalno veselje v sebi. Ona je prihajala od svojega ljubimca, okrog nje in okrog njega je ležalo neurje njenih usod, morala je kod ven in ni vedela, kam jo bo gnalo. In bila je ponosna na svojo usodo, ker ji grozila nesreča in tema.

(Dalje prihodnjik)

Zvečer ob desetih

Hans Colbert

Dan se je že nagibal k večeru. Velike trgovine so prizigale svoje žarke luči. Ina je še nekaj nakupila, potem mu je pa sko- raj padla v naročje. Kako dolgo se že nista videla! Še zme- rom je isti. Samo njegove oči leže morebiti za spoznanje bolj globoko pod visokim čelom. Dve neznačajni gubi mu igraja okrog tenkih ustnic. Z istim gibom kakor taktir je dvignil klobuk.

"Ina — ti?"

Stisnil ji je roko, da je sko-

raj zastokala od bolečine. In vendar se je smejala, čisto mladostno, popravila si je koder za uho in je pri tem po bliskovo pomislila, kako naj se vede proti njemu.

Menjavala so se vprašanja in odgovori. Ali še veš? Kako se neki godi staremu Krauseju? In gospodična Janichova? Takrat je bilo vendar lepo? In kako se imaš danes? In ti? — Oklevajo- če je pripovedovala o svojem življenju, o svojem domu, o svo- jem moču.

"Ti si poročena?"

Ina je rahlo prikimala, bre-

je avtomobil, zdrobil v tisoče drobnih kosčkov.

"In si srečna, Ina?"

Izognila se je njegovemu vprašujočemu pogledu, gledala otroke pri igri in si v zadregi popravila šal. Molče sta stopa- la drug poleg drugega. Do prve avtobusne postaje. Mož je ho- tel nadaljevati pot, žena se je ustavila. Prišlo je vendar tako iznenada, to srečanje, da se mu je hotela izogniti kakor hitro je bilo mogoče.

"Ne bodi jezen, Bernd. Mo- ram domov. Mož me pričakuje." In vendar — bila je srečanja ne- kako vesela, zelo vesela. Saj je

bil zraven nje Bernd. Bernd. Ali ni nekdo jokala zanj? Ta- krat, ko ga je njegov oče ... Ne, to je bilo že davno pozablje- no. Z mislimi je odhitelo, kakor odhite oblaki na nebu.

"Ali te ne bi mogel še enkrat videti, Ina?" Ali ni bil to nje- gov glas? Zakaj jo je hotel vi- deti? Vse to še enkrat spravi- ti na dan? Šele čez nekaj časa je zmajala z glavo.

"Ne, Bernd, boljše, da ne."

Prigovarjal ji je, prosil, si prizadeval. Samo majhen spo- min na preteklost. Nekaj tre- nutkov, preden je prišel avtobus, je privolila. Da, lahko pride po- njo. Njenega moža ne bo doma. Ali naj požižga? Dobro, to se ne bo daleč šlišalo in ne bo po- vzročilo obrekovanj sosedov. Za- žvižgal bo prve takte "Torera". Da, pesem iz "Carmen", kakor to delajo njen mož Heinz in nje- govji prijatelji. Ob desetih? Da, ob desetih!

Avtobus jo je odpeljal. Polno veselja, dvomov in tesnega pričakovanja. Ko je prišla domov, ji je Heinz odprl vrata. Povečer- jala sta, potem pa sedela skupaj. On s cigareto v ustih nad knji- go — ona nestrpna, kdaj bo od- šel. A ni šel. Čas je hitel. Postal je. Ali naj ga vpraša? To bi bi- lo sumljivo. A zdaj je pripove- doval že sam, z roko poded dim od sebe.

"S tem Seiffertom pa res ni- ma človek drugega kakor jezo. Danes zvečer bi morala biti stvar v redu — nič; gospod Seiffert se je opravičil. Od Fistermanna ne dobim odgovora."

Nekajkrat je naglo potegnil iz cigarete. Veliki, gosti oblaki di- ma so plavali ob avetiki sem in tja. Ura je tiktakala svojo eno- lično pesem sekund. Po česti je prihajal šum bližajočega se av- tomobila. Ina je legla na divan, da Heinz ne bi videl njegovega obraza. Po njeni glavi so se div- je podile misli. Na lepem je po- skočila, potlej se je pa spet pri- silila smehljati: Heinz je sedel zraven nje in prijel njeno roko.

"Kaj ti je, Ina? Ali nisi ve- sela, da sva naposled vendarle enkrat sama?"

Prikimala je, sedla in začela vrteti gumb na bluzi. V sosed- njem stanovanju je nekdo igral na klavir. Zelo oklevajoče, dol- gočasno. Ura je začela biti. Ena, dve, tri, štiri, pet — tja do desetega udarca. Ali ni nekdo zažvižgal? Žena je zgrabila mo- ževo roko. Njena glava se je sunkovito obrnila.

"Ali ne bi navila gramofon, Heinz? Tako neznošno tiho je. In to klopotače tukaj zraven."

"Če ti ugaja!"

V istem trenutku je Ina tudi že vzela gramofonsko ploščo. (Kajpak je zdaj zažvižgal Bernd!) Navila je poskočno ko- račnico in je preplela vsak šum. Heinz je z roko udarjal takt. Ta- rantata, tarantata. Ina je stala pri gramofonu, z novo ploščo v roki. Ustavila je gramofon, pri- tem je pela neko pesem — ko je nekaj rahlo počilo, plošča je še nekajkrat drdrala okrog svo- je osi, potlej je pa obstala.

Po nekaterih tesnobnih in mirnih besedah se ju je še z več- jo močjo polastila tišina. Kakor grozeča prikazen je čepela v vseh kotih, iztegovala je pohlep- ne krempje prav do sredine so- be, prihajala je bliže, zmerom bliže.

"Ali ališiš, Ina?, nekdo žviž- ga?"

"Oh, Heinz," se je zasmejala. "morda sanjaš. Kdo pa naj zdi- ja še žvižga? Pojdi, sedi rajši k meni."

Položil je roke okrog njene glave.

"Šlišiš?" Skočil je pokonci. "Naš žvižg!" Ze je skočil k ok- nu, mahal in klical:

"Halo! Halo!" Takoj nato je pa zdiral mimo Ine, k vratom in ven.

"Gotovo je Seiffert. Počakaj, odprl mu bom hišna vrata!"

Vrata za njim so se zaloput- nila. Ina je tekla za njim, od- prla vrata, osupla klicala nje- govo ime, enkrat, dvakrat — nje- govi vihrani koraki so zadušili besede. V strahu je že stekla na- zaj k oknu, sklonila se je daleč ven. Nikogar. Ko bi mu vsaj mogla dati znamenje.

"Bernd! Bernd!" Nič. Nobe- nega glasu. Tema ga je pogolt- nila.

A zdaj — ali niso to glasovi, ropot? Ali se ne prepirata dva moža? Toda vse je spet naglo

Potrdilo

Mihail Zoščenko—Ivan Vuk

Dajmo, pogovorimo se neko- liko o ljubezni, o pravici in o člo- veški zvižaji.

Ni od tega še tako dolgo, kar se je v Saratovu zgodil sledeči zanimiv in izvirni slučaj.

Neki mladi človek po imenu Sergej Hrenov, ki je v svojem podjetju sortiral blago, je začel zasledovati neko gospodično, re- cimo neko delavko. In tudi ona ga je začela zasledovati. Kako se je vse to vršilo, je težko vse opisati, ker se to ne naređi kar tako tja v en dan. Znano je sa- mo, da so ju ljudje začeli videti skupaj na ulicah. Začela sta se celo sprehajati, še več, držati se pri sprehodih kar za roko in po- roko, začela govoriti razne lu- beznjive besede in tako dalje in temu alično. Tako se je tudi zgo- dilo, da je ta premetenec rekel nekdo svojemu deklju:

"Glej", je rekel, "ko se tako skupaj sprehajava, ni mogoče predvideti, kaj se vse lahko iz- tega izcimi. In", je rekel, "pod- pišite mi potrdilo za vsak slučaj — recimo za slučaj, če bi se kaj pojavilo na svetu, da ne boš ni- česar zahtevali od mene in za vzdrževanje tistega od mene is- kali nobenega denarja. Jaz pa", je rekel, "ko bom imel v rokah tako potrdilo, bom", je rekel, "napravim vam še boljše uslužen- je in boljše ljubeznjiv. Zdjaj nam- rec", je rekel, "zapušča vsako delo svoje kazenske posledice in me to drži kakor v okovih. Rajše se", je rekel, "odpovem ljubezni, kakor pa da bi se po- zneje vznemirjal radi svojega dela in plačeval za vzdrževanje potomstva."

Dekle, ali je bila preveč za- ljubljena v tega prevečnega, ali pa ji je baš radi svoje preveča- nosti preveč zmešal glavo — ni mnogo premišljala. Vzela je pa- pir in podpisala dokument — po- trdilo, torej in tako dalje, v tak- šnem slučaju — nimam nikak- šnih pretenzij in ne bom od nje- ga zahtevala denarja.

Podpisala je ta dokument, ali poleg mu je rekla tudi nekaj o- strih besed.

utihnilo. Vrata so se zapahni- la. Potlej je ališala svojega moža, kako je teklo po stopnicah navzgor, ališala ga je, kako je hrupno odprl vrata.

"Ina! Ina!"

Nehote se je potuhnila v sen- co. Če se je bo dotaknil! Vsako- krat se je zdrznila, kolikorkrat je poklical njeno ime. Ali je grešila? Ze je stal v sobi.

"Ina — vedel sem. Seiffert je bil tukaj. Pravkar je dobil spo- ročilo. Moral je takoj oditi. Am- pak — kaj pa ti je — saj imaš solze v očeh — jočeš ..."

Stekla je k njemu, oklenila je svoje roke okrog njegovega vr- tu.

"Samo tako sem vesela, Heinz, ljubi, dragi moj Heinz!"

"Nenavadno", je rekla, "prej nisem nikomur dajala nobenih potrdil. In naposled", je rekla, "me to žali, da se vaša ljubezen poslužuje takšnih čudovitih ob- lik. Ali če že to hočete, podpi- šem ta vaš dokument."

Prevečanec je rekel:

"Hvala lepa. Mnogo let že gledam, kaj se godi in kaj iz te- ga izvira in se zato zavarujem."

Z eno besedo — ona je doku- ment podpisala, a on, ne bodi len, je ta njen podpis overove- ril pri upravi hiše in nato ta dragoceni dokument vfknil v prsni žep blizu srca.

Kratko povedano, po enem le- tu in pol sta oba stala skupaj pred obrazom narodnega sodni- ka in mu razlagala svoje občut- ke. Ona je stala v svoji beli blu- zi in v naročju držala otročička.

"Da", je govorila, neumna sem bila res, ko sem podpisala. Ali glejte, rodilo se je dete ... Dobro, ali oče otroka naj pri- speva svoj del in to tem bolje, ker zdaj sama nimam dela in tako dalje."

A on, to je bivši mladi oče, je stal zraven kakor kumara in se izza brkov smehljaj kakor bi ne razumel, za kaj gre in o čem gre. Res je, da ne more razumeti. Saj je vendar, glejte, tako jas- no in očigledno — ima, prosim — tudi dokument.

Narodni sodnik pogleda na do- kument, pogleda podpis in na- žige pa se nasmeje:

"Seveda, dokument je pravil- reče.

Mladi oče pravi: "Da, popolnoma pravi. Tak rekoč, oprostite, resničen. Ne more biti dvoma. Na vse sem pravi, 'mislim in ničesar nisem pozabil'."

Narodni sodnik odgovori:

"Da, dokument je brezdvom- no resničen in neizpodbiten. A nekaj moramo vzeti v obzir: po- stava stoji na strani otroka in brani njegove interese. V tem slučaju, soglasno postavte, otro- ne more biti zato odgovoren in zato trpeti, če je dobil takšno prevečnega pasjega očeta. Z o- zirom nato", je rekel, "nima ti potrdilo nobene vrednosti in s- lahko pač shrani kot spomin. Vzemite potrdilo", je rekel, "hi- tro ga zopet shranite na prsi k- sruu."

Kratko povedano, bivši oče je pol leta plačuje — in še kaj plačuje!

Vzrok

Ze več let sta poročena in z- zmerom srečna. Nekdo gresta na sprehod in mož skrbno drži de- nik nad svojo ženo. Ganjena ma- ni žena:

"Se zmerom si tako ustrezljivi- kakor si bil pred najino poroko- Zdi se mi celo, da še bolj skrbno- držiš dežnik name kakor po- prej?"

"Res je — saj moram pa za- tudi plačevati tvoje obleke!"

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETO

Pe sklepu 11. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveta in- prišteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov in ome družine k eni naro- čnini. List Prosveta stane za vse enako, za člana ali nečlane \$6.00 na- eno letno naročnino. Ker pa člani še plačajo pri anesmentu \$1.20 za- tednik, se jim to prišteje k naročnini. Torej sodaj ni vrzoka, reči, da- je list predrag za člana SNPJ. List Prosveta je vaša lastnina in- gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan. Česa- listu Prosveta je:

Za Zdrul, države in Kanado.	\$6.00	Za Cicero in Chicago je.	\$1.20
1 tednik in.	4.80	1 tednik in.	4.80
2 tednika in.	3.60	2 tednika in.	3.60
3 tednike in.	2.40	3 tednike in.	2.40
4 tednike in.	1.20	4 tednike in.	2.70
5 tednikov in.	nič	5 tednikov in.	1.80
Za Evropo je.		\$9.00	

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Money Order v pisnu in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina.

Pojasnile:—Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista. In obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravništvo znižati datum za to vsoto naročniku.

PROSVETA, SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Priloženo pošiljam naročnino za list Prosveto vsote \$.....

1) Ime.....Čl. društva št.....

Naslov.....Ustavite tednik in ga pripilite k moji naročnini od sledečih članov moje družine:

2).....Čl. društva št.....

3).....Čl. društva št.....

4).....Čl. društva št.....

5).....Čl. društva št.....

Mesto.....Država.....

Nov naročnik.....Star naročnik.....